
CALIDRIS
ULV STURLASON,
LEGIONÆR OG HØVDING
Svein Steinsvik

Ulv Sturlason, legionær og høvding
Copyright © Svein Steinsvik, 2024
Ansvarlig utgiver: Calidris forlag
Produsert av Calidris forlag
ISBN: 978-82-8467-022-5

ULV STURLASON,

LEGIONÆR OG HØVDING

Svein Steinsvik

Figur 1: Nordlandene rundt år 43, ved Ulvs tilbakekomst til Møre

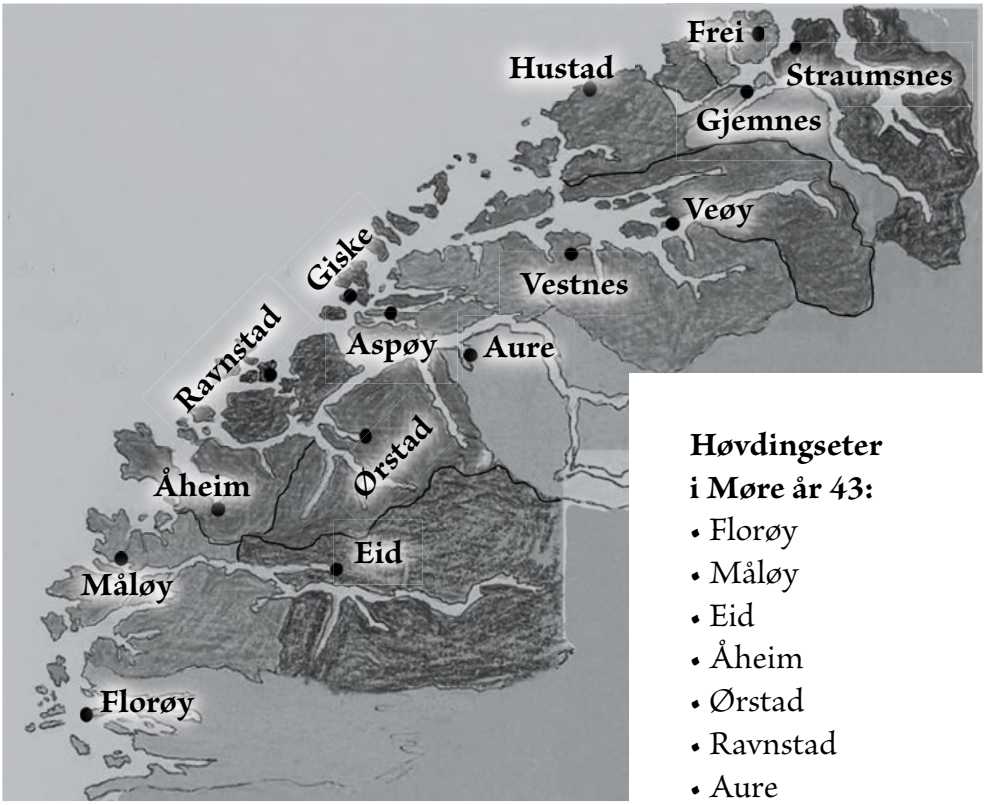

Høvdingseter i Møre år 43:

- Florøy
- Måløy
- Eid
- Åheim
- Ørstad
- Ravnstad
- Aure
- Aspøy
- Giske
- Vestnes
- Veøy
- Hustad
- Gjemnes
- Frei
- Straumsnes

Figur 2: Høvdingsetene i Møre år 43

Figur 3: Høvdingsetet Ravnstad

Innhold

Persongalleri 8
Forord 13
Kapittel 1: Gesoriacum 16
Kapittel 2: Noviomagus 24
Kapittel 3: Nordover 40
Kapittel 4: Hjemkomst 56
Kapittel 5: Aspøy 67
Kapittel 6: Forbund. 85
Kapittel 7: Smiene i Aure 98
Kapittel 8: Treningsleir på Dimnøya 114
Kapittel 9: Speidere. 126
Kapittel 10: Langskipene 142
Kapittel 11: Slaget i Florøy 163
Kapittel 12: Vestnes 181
Kapittel 13: Frid 208
Kapittel 14: Jern 235
Kapittel 15: Planer legges i Nidaros 260
Kapittel 16: Ravnstad bygges 280
Kapittel 17: Møre vokser. 298
Kapittel 18: Hålogaland 316
Kapittel 19: Eira og Awate 334
Kapittel 20: Frid og Ulv 359
Kapittel 21: Rugierne kommer 392

Persongalleri

Fornavn	Etternavn	Land	Høvding-sete	Sted	Forhold/Slektskap
Ulv	Sturlason	Møre	Ravnstad	Ravnstad	Hovedperson
Sturla	Skjalgson	Møre	Ravnstad	Ravnstad	Far til Ulv
Astrid	Hilddotter	Møre	Ravnstad	Ravnstad	Mor til Ulv
Awate		Axum		Wukro	Hovedperson
Albas		Roma		Genua	Hovedperson
Quintius Valerius	Tullus	Roma			Centurion 3dje Centurie, 3dje kohort, Legion IX Hispana
Felix	Gentius	Roma			Decanus, altså lagleder i 1ste Contubernium
Junus		Raetia			Hjelpemann, 1ste Contubernium, 3dje Centurie
Karve		Raetia			Hjelpemann
Taulas		Roma		Genua	Legionær i Ulvs contubernium
Bulle		Vest Alpene			Legionær i Ulvs contubernium
Barr		Vest Alpene			Legionær i Ulvs contubernium
Kurius		Illyricum			Legionær i Ulvs contubernium
Olav	Olavson	Møre	Hustad	Hustad	Skipsfører f ra Hustad som Ulv treffer i Eidyn
Eira	Astriddotter	Møre	Ravnstad	Ravnstad	Søstra til Ulv
Liv	Astriddotter	Møre	Ravnstad		Søstra til Ulv
Einar	Sturlason	Møre	Ravnstad		Bror til Ulv
Alv	Sturlason	Møre	Ravnstad		Bror til Ulv
Bjørn	Sturlason	Møre	Aspøy		Bror til Ulv
Aud	Boradotter	Møre	Aspøy		Kona til Bjørn, søstra til Fenris
Olve	Bjørnson	Møre	Aspøy		Sønnen til Bjørn og Aud
Skjalg	Magneson	Møre	Aspøy	Skarbø	Storbonden i Skarbø, Sveitfører under Bjørn
Ask	Askson	Møre	Aspøy	Vegsund	Sveitfører under Bjørn

Fornavn	Etternavn	Land	Høvding-sete	Sted	Forhold/Slektskap
Sigrid	Boradotter	Møre	Aspøy	Vatne	Sveitfører under Bjørn, Datter til Storbonden i Vatne
Brage	Hjørulvson	Møre	Giske	Giske	Høvdingen i Giske, Sveitfører under Bjørn
Odin	Sigurdson	Møre	Giske	Harøy	Storbonde på Harøy, Sveitfører under Bjørn
Varg	Vidarson	Møre	Giske	Ona	Fiskersønn, Speider
Fenris	Herulvson	Møre	Åheim	Åheim	Høvding i Åheim, Sveitfører under Albas
Vivja	Astriddotter	Møre	Åheim	Åheim	Kona til Fenris, Høvding i Åheim
Agila	Ljosdotter	Møre	Åheim	Syvde	Kriger i Åheimssveiten
Hauk	Haraldson	Møre	Måløy	Måløy	Høvding i Måløy
Olav	Haukson	Møre	Måløy	Måløy	Sønn av høvdingen i Måløy, Sveitfører under Albas
Freya	Idunndotter	Møre	Eid	Eid	Søstra til høvdingen i Eid, Sveitfører under Albas
Tryggve	Hjørulvson	Møre	Eid	Breheim	Storbonden i Breheim, ektefelle til Freya
Einar	Magneson	Møre	Eid	Eid	Høvding i Eid, Sveitfører under Albas
Aura	Auddotter	Møre	Florøy		Speider
Ragnvald	Alvarson	Møre	Florøy		Sveitfører fra Florøy
Steinar	Kvalbeinson	Møre	Florøy	Hafstad	Storbonden i Hafstad
Frøydis		Møre	Florøy	Hafstad	Kona til storbonden i Hafstad
Egir	Egirson	Møre	Ørstad	Ørstad	Høvding i Ørstad
Urd	Ljosdotter	Møre	Ørstad	Ørstad	Kona til Egir
Harald	Egirson	Møre	Ørstad	Ørstad	Sønn av høvdingen, gift med Eira
Alvar	Egirson	Møre	Ørstad	Ørstad	Sønn av høvdingen i Ørstad, sveitfører og skipsfører
Ymir	Grimson	Møre	Ørstad	Lauvstad	Storbonden på Lauvstad, Sveitfører under Ulv
Falk	Njordson	Møre	Ørstad	Sæbø	Storbonden på Sæbø
Legjest	Olavson	Møre	Ravnstad	Hjørungavåg	Storbonden i Hjørungavåg, Sveitfører i Ravnstad

Fornavn	Etternavn	Land	Høvding-sete	Sted	Forhold/Slektskap
Ask	Einarson	Møre	Ravnstad	Gjerde	Skipsfører i slaget i Aspøy
Idunn	Urddotter	Møre	Ravnstad	Ravnstad	Speider
Grim	Grimason	Møre	Ravnstad	Ravnstad	Venn av Ulv, Ravnstad
Heldar	Bjørnson	Møre	Ravnstad	Kvalsund	Venn av Ulv, Kvalsund
Bora		Møre	Ravnstad	Ravnstad	Tjenestejente på Ravnstad gård
Trym	Torson	Møre	Ravnstad	Nærøy	Storbonden på Nærøy
Ægir	Trygveson	Møre	Ravnstad		Byggmester, ansvar for høvdinggården i Ravnstad
Olve	Alvarson	Møre	Ravnstad		Byggmester, ansvar for vanntilførsel Ravnstad
Gudleik	Gudleikson	Møre	Ravnstad	Runde	Byggmester, ansvar for vertshuset i Ravnstad
Ana		Møre	Ravnstad	Ravnstad	Tjenestejente på Ravnstad gård
Irpa		Møre	Ravnstad	Ravnstad	Volven i Ravnstad
Varg	Sigurdson	Møre	Vestnes		Høvding i Vestnes
Skjalg	Bjørnson	Møre	Veøy		Høvding i Veøy
Kona til Skjalg		Møre	Veøy		Søster til Varg Sigurdson i Vestnes
Frode	Heldarson	Møre	Frei		Høvding i Frei
Jerv	Frodeson	Møre	Frei		Sønn til høvdingen i Frei, Sveitfører under Awate
Olve	Olavson	Møre	Aure		Høvding i Aure
Røde Tor		Møre	Aure		Smed fra Aure
Bleike Tor		Møre	Aure		Smed fra Aure
Tjalve		Møre	Aure		Smed fra Aure
Grima	Brageson	Møre	Aure	Velledal	Speider fra Aure
Urd	Freyadotter	Møre	Aure		Speider fra Aure
Ørn	Thorson	Møre	Hustad		Høvding i Hustad
Thor	Ørnson	Møre	Hustad		Eldste sønn til høvdingen
Orm	Sigurdson	Møre	Gjemnes		Smed fra Gjemnes
Olav	Sigurdson	Møre	Gjemnes		Smed fra Gjemnes
Orm	Jervson	Møre	Gjemnes		Høvding i Gjemnes
Liv	Livdotter	Møre	Gjemnes		Kona til høvdingen
Ragne	Livdotter	Møre	Gjemnes		Datter til høvdingen, Sveitfører under Awate, deretter hirdfører 3. hird

Fornavn	Etternavn	Land	Høvding-sete	Sted	Forhold/Slektskap
Rev	Ormson	Møre	Gjemnes		En av sønnene til høvdingen, Speider under Awate
Trym		Møre	Straumsnes	Øksedal	Smed fra Straumsnes
Vidar	Haukson	Møre	Straumsnes		Høvding i Straumsnes, Sveitfører under Awate
Gaupe	Vivjadotter	Møre	Straumsnes	Ålvund	Speider
Yngve	Ymirson	Rugialand		Avaldsnes	Sønn til jarlen i Avaldsnes
Ymir	Håkonson	Rugialand		Avaldsnes	Jarlen i Avaldsnes
Yris		Rugialand			Kona til jarlen i Avaldsnes
Ylva	Yrisdotter	Rugialand			Datter til Ymir, gift med Ragnvald
Ragnvald	Jorekson	Rugialand			Storbonden i Årvik
Håkon	Sigurdson	Trøndeland	Nidaros	Nidaros	Far til Frid
Harald	Sigurdson	Trøndeland	Nidaros	Nidaros	Jarlen av Nidaros
Olav	Sigurdson	Trøndeland	Nidaros	Nidaros	Bror til jarlen, hærfører til Møre
Frid	Ragnedotter	Trøndeland	Nidaros	Nidaros	Stedatter til jarlen i Nidaros
Ragne	Auddotter	Trøndeland	Nidaros	Nidaros	Mor til Frid, Kona til jarlen
Harald	Haraldson	Trøndeland	Nidaros	Nidaros	Stebror til Frid
Sigurd	Haraldson	Trøndeland	Nidaros	Nidaros	Stebror til Frid
Sigrid	Ragnedotter	Trøndeland	Nidaros	Nidaros	Stesøster til Frid
Tjalve	Torson	Trøndeland	Nidaros	Nidaros	Bestyrer på Utsyn gård på Nidarosneset
Melke-Sedik		Trøndeland	Nidaros	Nidaros	Bestyrer på Melkehuset på jarlegården
Brage	Einarson	Trøndeland	Mære	Trøndeland	Høvdingen i Mære
Ragnvald	Eirikson	Trøndeland	Stiklestad	Trøndeland	Høvdingen i Stiklestad
Borghild		Trøndeland			Kona til høvdingen i Stiklestad
Håkon	Magneson	Trøndeland	Levang	Trøndeland	Høvdingen i Levang
Gastir	Stormyr	Trøndeland	Levang		Jernvinner fra Stormyr i Levang
Odin	Solveson	Trøndeland	Namsen	Namsen	Storbonden i Namsen
Hyndla		Trøndeland	Nidaros		Volven i Nidaros
Skade	Eirdotter	Trøndeland	Heim	Heim	Datter til storbonden i Heim
Sigurd	Trymson	Trøndeland	Mona	Mona	Storbonden i Mona
Gorm	Gormson	Gular	Kaupanger	Hafslo	Storbonden i Hafslo

Fornavn	Etternavn	Land	Høvding-sete	Sted	Forhold/Slektskap
Borghild	Eirdotter	Gular	Kaupanger	Hafslo	Datter til storbonden i Hafslo
Bjørn	Brageson	Gular	Kaupanger	Gaupne	Storbonden i Gaupne
Alvar	Einarson	Gular	Kaupanger	Kaupanger	Kjøpmann i Kaupanger
Bora	Livdotter	Gular	Askvoll	Askvoll	Eldste datter til storbonden i Ask
Hårek	Haramson	Hålogaland	Borg	Borg	Høvding i Borg
Gunnhild	Toradotter	Hålogaland	Borg		Kona til høvdingen i Borg

Forord

Roma er ustoppelig, og brer seg i alle himmelretninger fra det som opprinnelig var en bystat nord for «Mare Nostrum». Stadig nye folkeslag og landområder blir erobret og innlemmet i det voksende riket.

For å gi næring til veksten er riket nærmest umettelige på jern, bly, kobber og tinn. Skinn og tekstiler likeså. Nordover finnes umåtelige mengder av alt dette som Roma trenger, og i flere generasjoner har man innlemmet stadig flere områder mot nord, som skal sikre tilgangen på alt som trengs. Roma tar det Roma vil ha, og det finnes ingen høvdinger, jarler eller konger som er i stand til å stå imot keiser Claudius av Roma, verdens hersker.

Det er lenge siden hæren i Roma bestod av kun borgere. Selv om byen er enorm, så kan den på ingen måte levere soldater nok til en hær som teller tusener på tusener av menn. Det blir sagt at det finnes tretti legioner i Roma, og hver legion består av over åttetusen menn.

Alt dette ble fortalt meg den gang for tre vintre siden i Utica, da jeg var under opplæring i den romerske hæren. Selv om jeg var en voksen mann på tjue vintre den gang jeg valgte å kjempe for Roma, og hadde sett litt av verden, syntes jeg fortellingene vi fikk servert om Romas storhet var for storslagne til å være riktige. Helt sikkert slike historier man forteller til unge mennesker som vil ta del i æren, makten og rikdommen som skal fordeles blant vinnerne.

Helt sikkert slike historier som man forteller for å lokke unge menn til å kjempe for vinnerlaget.

Nå, tre vintre senere, er jeg ikke lenger usikker på om fortellingene var riktige.

Nå vet jeg at alt som ble fortalt den gangen var riktig.

Nå vet jeg at ingenting kan stå imot Romas overveldende krigsmakt.

Nå vet jeg at jeg er en del av vinnerlaget.

Men jeg har ikke sett noe av æren, makten og rikdommen som jeg ble lokket med. Eller det vil si, jeg har sett både ære, makt og rikdom. Men jeg har ikke fått noen av delene.

Den gangen for tre vintre siden, da jeg valgte å bli en del av den romerske hæren, så var det mitt eget valg. Jeg kunne ha valgt det andre alternativet. Men siden det andre alternativet var døden, så virket det den gang best å velge romerhæren.

Men nå har jeg altså vært her i tre vintre, og siden romerne ikke har holdt det de lovet meg, så tenker jeg at det kanskje er greit at jeg bryter min lovnad til dem også.

Jeg er ingen tålmodig mann.

Mine utsikter til ære, makt og rikdom var gode før jeg ble legionær i romerhæren. For jeg er ingen hvemsomhelst.

Mitt navn er Ulv Sturlason.

Jeg er eldste sønn av Sturla og Astrid, høvdingene i Ravnstad i Møre. Dermed er jeg arving til høvdingsetet i Ravnstad.

De siste par dagene har det vært vind fra vest. Allerede i går kveld dro vestavinden med seg den umiskjennelige lukten av salt og tare.

Lukten av havet.
Lukten av hjemme.

Nå har jeg bestemt meg.
Jeg skal dra nordover så snart jeg får sjansen.
Langt nordover, langt utenfor Romas rekkevidde.
Hjem til Ravnstad og den ære, makt og rikdom jeg kan finne der.

Kapittel 1: Gesoriacum

Legion IX Hispana hadde vært i marsj i over to måneder, og Ulv så at mennene rundt ham var slitne. Legionærene fra IX Hispana hadde tilbrakt store deler av sitt yrkesliv i leirområdene rundt Vindobona, og virkefeltet var stort sett begrenset til et par dagers marsj fra leiren. Men nå hadde de altså i uke etter uke gjennomført tolv timers dagsmarsjer, kun avbrutt av to halvtimes pauser hver eneste dag. Menn som hadde vært godt i hold på grunn av forholdsvis rolig leirliv var nå, bak et møkkete og bedrøvelig ytre, sterke, senete og magre. Så vidt Ulv kunne vurdere, virket det som om de fleste hadde hatt godt av et par måneders fottur, der legionen hadde krysset hele Germania og Belgica på sin resolutte marsj vestover i riket.

Om mange i legionen hadde levd et rolig leirliv de siste par årene, så gjaldt dette absolutt ikke Ulv og hans centurie. Under ledelse av centurion Quintius Valerius Tullus hadde tredje centurie i tredje kohort – også kalt Speiderne – som Ulv altså var en del av, levd en omflakkende tilværelse. På sine mange, mer eller mindre kontinuerlige oppdrag for legionen, så hadde Speiderne vært i leiren i Vindobona bare i korte perioder. Når Ulv skottet på mennene i sitt eget contubernium, så var disse ikke særlig preget av dagene i rolig marsjtempo. Sammenlignet med flere av deres oppdrag i Vindobona var tolv timers dagsmarsjer ingen utfordring. Å være speider var ensbetydende med topp fysisk form. Like ved siden av Ulv gikk Awate, den lange slanke mannen fra Axum – et land sør for den sørligste delen av romerriket. Awate var to fingerbredder høyere enn Ulv – med andre ord langt over seks fot! Armene var lange og

senete – så også beina, og den slanke kroppen hadde ikke et gram overflødig fett, så muskler og sener kjempet om oppmerksomheten i både armer og ben. Awate hadde vært infanterist i IX Hispana i tre vintre – nøyaktig like lenge som UIv. Ulv regnet Awate som en venn, og det hadde han i grunnen gjort helt siden de to møttes i opptaket til hæren – de hadde begge vært aspiranter i Utica i Afrika for tre vintre siden. Eller som Awate ville ha sagt – for tre somrer siden.

Ulv måtte smile når han tenkte tilbake på deres første møte som aspiranter til den romerske hæren. Aspirantene måtte gjennom en rekke fysiske øvelser, og allerede den første uka som aspirant, var det satt opp to dager med konkurranser. Første dagen ble avsluttet med et løp på ti romerske mil. Ulv hadde knapt nok snakket språket, så regelverket for løpet hadde han i alle fall ikke fått med seg. Romerne var glade i bruk av kart og modeller, så hæren hadde fått laget et stort brett der en modell av løypa var bygget, med små fjell og bygninger som tro kopier av virkeligheten. De var sikkert vant til passelig dumme aspiranter, så modellen var nok laget for de som trengte å få ekstra hjelp til å skjønne hvordan løypa faktisk så ut. Starten på løpet var inne i en dalbunn. Løypa gikk så utover dalen, og ved dalens utløp svingte den rundt en odde, og inn igjen i neste dal. Målgang var nesten inne i dalbunnen på denne neste dalen. Her hadde Ulvs forståelse av romersk konkurransekultur sviktet fullstendig. Han tenkte at det var om å gjøre å komme først til mål, så han forstod jo umiddelbart at det her var mulig å løpe opp dalsiden, over åsen og så ned igjen i målområdet. Dalsiden var litt bratt. Men modellen viste at dalsiden på motsatt side var noe slakere, så derfor var Ulv ikke i tvil om at dette vil være en bedre løsning enn å følge løpstraseen som hadde blitt vist fram. I starten av løpet, hadde han valgt å legge seg bakerst i feltet. Feltet strakk seg ut allerede etter kort tid, så da svingte Ulv likegodt til høyre og

satte av gårde oppover dalsiden på et sted der feltet foran ham ikke kunne se at han valgte en annen vei. Dessverre var det en lang brun kar som fulgte etter Ulv oppover dalsiden – kanskje hadde fyren samme plan. Ulv regnet seg som fremragende i alle fysiske øvelser, men denne andre karen som sprang samme vei var bare helt utrolig lettføtt oppover dalsiden. Ulvs plan om å vinne løpet måtte derfor skrinlegges, men han var i mål som en god nummer to. Det var altså denne første dagen i aspirantperioden til den romerske hær at Ulv hadde blitt kjent med Awate, da de to måtte vaske alle latrinene i leiren for å ha jukset i ti-milsløpet, mens de andre aspirantene kunne spise og falle til ro for å forberede seg til konkurransedag to.

Denne dagens tolvtimers marsj var kommet til ende, så legionen slo leir på en stor slette like ved et skogsområde som strakte seg oppover mot en forhøyning i det ellers paddeflate landskapet. Ved endt dag samlet føreren deres, decanus Gentius, sine åtte mann, og sørget for at Ulv og de andre fikk utført de faste oppdragene som måtte gjennomføres før man kunne gå til ro for dagen. Awate ble beordret av gårde for å bygge latrine, sammen med en del andre fra tredje kohort. Men overraskende nok ble ingen satt til å bygge forsvarsstillinger denne ettermiddagen.

«Vi er bare en dagsmarsj fra målet gutter», sa decanus, «og der venter to romerske legioner på oss. Og med så mange romerske soldater på et sted så trenger vi ikke å tenke på forsvar i kveld». Nå litt utpå våren hadde dagene begynt å bli lengre, så det var fortsatt en times tid til solnedgang. Contuberniumets to hjelpemenn, de raetiske mennene Junus og Karve, ble satt i gang med matlagingen så mennene skulle få sitt kveldsmåltid. Deretter samlet decanus sine seks øvrige soldater utenfor lagsteltet.

«Gutter – kveldsrasjonen er klar ved solnedgang. I mellomtiden skal vi gå opp på høyden inne i skauen bak oss, slik at vi kan se hva som venter oss i morgen».

Det var bare noen få øyeblikk å gå gjennom skogen før de kom opp på åshøyden. Her oppe var skogen hugget, slik at man kunne se flere mil i alle retninger i det flate landskapet. Mot vest kunne de se havet og sola som var på vei nedover mot horisonten. De kunne også se røyken fra utallige leirbål, og selv om avstanden var stor kunne Ulv telle hundrevis, ja kanskje over tusen lagstelt. En enorm romersk hær var samlet lengst vest i Belgica.

Helt ute ved havnen kunne de se romerske skip ligge. Ulv kunne skjelne både store skip og mindre skip, men antallet var ikke så stort.

«Jeg kan ikke se mer enn noen titalls triremer og quinqueremer i havna», sa Taulas, en av contuberniumets to romerske veteraner. Taulas og Albas hadde begge vært legionærer i tolv år, og var begge romere fra Genua – visstnok verdens vakreste by, muligens kun overgått av Roma.

«Husene er bygget i to etasjer, med brungul sandstein, og brer seg oppover liene og fjellsidene ovenfor havna. Husklyngene samles rundt brolagte torg, der vakre fontener og nydelige blomstrende planter kappes om oppmerksomheten», som Albas så engasjert hadde fortalt om sin vakre hjemby.

«Det bor flere mennesker i Genua enn i Vindobona – vet du. Like mange som det er menn i fem legioner», sa Albas. Ulv hadde aldri sett Genua, men han synes fem legioner var veldig mange mennesker, så det måtte sikkert være en nydelig plass siden så mange valgte å bo der. For ikke å snakke om Roma. Han hadde hørt at flere av de romerske soldatene mente at det bodde tusen ganger tusen mennesker i Roma. Dette var jo en helt ufattelig mengde mennesker. Hvordan kunne så mange mennesker bo på samme plass?

Ulv hadde lenge trodd at Taulas og Albas måtte være brødre. Begge to var kraftige, hardbarkede karer, i overkant av fem og en halv fot høye. Som romere flest hadde de mørkt brunt hår, og når centuriet hadde lengre oppdrag grodde de tett sort skjegg. Men i leir og i marsj måtte romerske soldater ha kortklipt hår og skulle være raket fri for skjeggvekst. I sinnelag var Taulas og Albas så ulike som brødre kunne være. Taulas var fåmælt og konstant gretten. Han hang kun i hop med Albas, eller kanskje aller helst holdt han seg for seg selv. Albas var hans strake motsetning. Alltid blid og pratsom var han en oppmuntrende kilde for sine medsoldater. Det virket ikke bare som han kjente til de fleste i legionen, men jammen virket det som han hadde et godt forhold til alle sammen også. Til tross for den fysiske likheten og det ulike sinnelaget viste det seg at Taulas og Albas ikke var i slekt, selv om de altså var på samme alder, kom fra samme sted, hadde vært venner siden barndommen og medsoldater i tolv år. Taulas var sønn av en baker, mens Albas var sønn av en byggmester. Man hørte aldri Taulas snakke om bakverk, mens Albas kunne holde lange foredrag om konstruksjon og bygging av hus, broer og gater. Man måtte for all del ikke virke for interessert når Albas med innlevelse fortalte om konstruksjoner av romerske buer. En slik interesse tolket Albas som et klart signal om at du vil ha alle detaljer og vurderinger rundt bygging av romerske buer og de spissfindigheter som må tenkes på for å lykkes med å sette opp denne vakreste av alle bygningsmessige løsninger.

«Legionærer», sa decanus Gentius, «der ute på sletten i Marcae ligger to legioner. Lengst vest mot havna i Portus Itius ligger legion II Augusta. De kom opp hit fra Argentoratum for fem dager siden. Midt mellom oss og Augusta ligger legion XIV Gemina. De kom hit til Marcae i går. Dere har jo sett sporene etter Gemina på våre siste fem-seks dagsmarsjer. Når vi regner med vår egen legion, så ser vi